

Ny rapport:

Senskader som følge av kvikksølveksponering bør kunne godkjennes som yrkessykdom

Kvikksølv kan ha påført tannhelsesekretærer skader, blant annet i form av dårligere hukommelse og konsentrasjonsevne. Det kommer frem i en nylig publisert rapport basert på en spørreundersøkelse gjennomført i 2006 av forskere fra St. Olavs Hospital og NTNU. Forskerne presiserer imidlertid i sine konklusjoner at undersøkelsesdesignet har metodologiske svakheter som gjør resultatene usikre og tolkningsmulighetene vide.

Forskerne konkluderer likevel med at funnene taler for at enkelte tannhelsesekretærer har fått senskader fordi de har jobbet med kvikksølv. – Slike skader bør kunne komme inn under yrkesskadekapittelet i lov om folketrygd, og dermed gi rett til yrkesskadeerstatning, sier overlege og professor Bjørn Hilt, som har ledet arbeidet med den største norske undersøkelsen av tannhelsepersonells kvikksølveksponering. Arbeidet er gjort på oppdrag fra Arbeids- og inkluderingsdepartementet, og det omfatter en gruppe på 1 193 tidligere og nåværende tannhelsearbeidere. Disse ble sammenlignet med 662 kontrollpersoner. Tannhelsesekretærer skåret høyt i forhold til kontrollgruppen, mens tilfellet var motsatt for tannleger.

Økt eksponering – økt forekomst av symptomer

– Vi mener at tannlegene har vært mindre eksponert for kvikksølv enn tannhelsesekretærene, sier Hilt. Tann-

helsesekretærene rapporterte høyere gjennomsnittsskår for symptomgruppene sinnsstemning, hukommelse, konsentrasjonsevne, søvnproblemer, nevrologiske symptomer, psykologiske symptomer og utmattelse enn kontrollgruppen. Hilt presiserer at materialet tyder på at ikke alle tannhelsesekretærer har pådratt seg kvikksølvskader. – Det skyldes nok at det er individuelt hvor mottakelige vi er for miljøgifter. For både tannleger og sekretærer var det imidlertid sammenheng mellom økende grad av antatt eksponering for kvikksølv og økende forekomst av kognitive symptomer, sa han.

Forekomst av misdannelser

Både tannhelsesekretærene og tannlegene rapporterte i større grad å ha født barn med misdannelser enn i kontrollgruppen. Forekomsten i tannhelsegruppen var imidlertid ikke høyere enn tall fra Medisinsk fødselsregister, og resultatene er usikre og må analyseres videre før det kan sies mer om hva de betyr.

Andre sykdommer og symptomer

Det var ikke holdepunkter for at tannhelsearbeiderne har økt forekomst av nyresykdom, migrene, muskel-skjelettsykdommer eller luftveissymptomer. Tannlegene rapporterte litt mer langvarige muskel- og skjelettplager når de først hadde slike, og de rapporterte om mindre luftveissymptomer.

Grunnlag for yrkesskadestrygd

Avslutningsvis heter det følgende i rapporten:

«Vår undersøkelse understøtter antagelsen om at kvikksølveksponering av tannhelsepersonell kan utløse kognitive funksjonsforstyrrelser hos enkelte. Sammen med øvrig litteratur gir resultatene etter vårt syn grunnlag for at tilstander med kognitive funksjonsforstyrrelser hos tidligere eksponert tannhelsepersonell, når tilstanden for øvrig fyller kriteriene, bør kunne godkjennes som yrkessykdom etter Kap. 13 i Lov om folketrygd og etter Lov om yrkesskadeforsikring».

Del to av prosjektet kommer til sommeren

Forskerne er nå i gang med del to av undersøkelsen. Den dreier seg om nevropsykologiske undersøkelser og arbeidsmedisinske utredninger hos en utvalgt gruppe av tannhelsesekretærene som var med i del én. Resultatene vil foreligge i løpet av sommeren.

Rapporten «Eksponering for kvikksølv hos tannhelsepersonell og forekomst av mulige seneffekter. En observasjonstudie foretatt blant tannhelsearbeidere i Midt-Norge» kan leses i sin helhet på

<http://www.stolav.no/stolav/resources/kvikksolvrapportny-140207ek.pdf>

Gudrun Sangnes